

МОВОЗНАВСТВО

УДК 811. 133. 1: 81'367.7

АНАСТАСІЯ ЛЕПЕТЮХА

(Харків)

СПОЛУЧНИКОВІ ПОЛІПРЕДИКАТИВНІ ВИСЛОВЛЕННЯ З КОМПРЕСИЄЮ ТА КІЛЬКІСНОЮ РІВНОКОМПОНЕНТНІСТЮ ЯК МОВЛЕННЄВІ ІННОВАЦІЇ ІЗ СИНТАКСИЧНОЮ СИНОНІМІЄЮ (на матеріалі французької художньої прози XX століття)

У цій статті синонімічні підрядні та сполучникові поліпредикативні висловлення із синтаксичною синонімією розглядаються як феноменологічно реконструйовані у мові синтаксично та семантично нюансовані одно- та двобазові трансформи стрижневих моно- та поліпредикативних структур, що актуалізуються у вигляді мовленнєвих інновацій-граматизованих та типових або нетипових аграматизованих компресованих та кількісно рівнокомпонентних мовленнєвих інновацій згідно з певною комунікативною інтенцією автора. Будується типологія сполучникових поліпредикативних структур із синтаксичною синонімією на рівні підрядного або цілого висловлень. Шляхом альтернативного лінгвістичного експерименту визначається ступінь ко(н)текстуальної пертинентності стрижневої структури та синонімічних трансформів.

Ключові слова: мовленнєва інновація, пертинентність, преференціальна опція, синтаксична синонімія, сполучникове поліпредикативне висловлення, стрижнева структура.

Моно- та поліпредикативні конструкції із синтаксичною синонімією (далі – СС) формуються у системі (мові) шляхом поетапного феноменологічного реконструювання мовцем буття та його структур і категорій у кінетизмі (русі) думки на просторі оперативного часу каузації (породження) мовно-мовленнєвого акту. На перших двох етапах (рух думки на закривання (від більшого до меншого)) відбувається деструкція та реконструкція буття. У результаті цього процесу в мові будуються глибинні сублінгвістичні схеми [9, с. 371], що становлять мінімальні одиниці ментальної інформації [16, с. 48], на основі яких утворюється стрижнева (первинна) синтагма або пропозиція, що на третьому етапі (рух думки на закривання (від меншого до більшого)) реконструкції та редукції буття і його категорій трансформується у семантично та синтаксично нюансовані структури (структуру, що наближається, приблизну, близьку, подібну та адекватну структури), тобто одно- та двобазові перифрази (з одним або кількома термінальними ланцюжками) у межах функціонально-семантичного макрополя СС, що актуалізуються у вигляді звужених, розширених або кількісно рівнокомпонентних (термін автора) моно- і поліпредикативних сполучникових та безсполучникових преференціальних опцій (граматизованих (усталених у мові та мовленні)) та «аграматизованих» [3, с. 50] конструкцій, тобто типових (усталених у мовленні і неусталених у мові) та нетипових (неусталених у мовленні та мові) нерегулярних синтаксичних утворень, що будуються «за індивідуальним проектом» [1, с. 78], пертинентних для певного ко(н)тексту, згідно з комунікативною інтенцією мовця.

© А. Лепетюха, 2017

Актуальність статті визначається відсутністю в сучасному мовознавстві комплексного вивчення сполучникових поліпредикативних конструкцій із синтаксичною синонімією з погляду феноменології, семіозису та теорії ментального кінетизму у дихотомії мова/мовлення.

Метою статті є побудова типології, комплексний аналіз сполучникових поліпредикативних висловлень (далі – ППВ) з компресією та кількісною рівнокомпонентністю з СС на рівні підрядного або цілого висловлень як феноменологічно реконструйованих у мові трансформів стрижневих структур, актуалізованих у вигляді мовленнєвих інновацій, та визначення ступеня ко(н)текстуальної пертинентності стрижневої структури та інших складників функціонально-семантичного макрополя СС.

Предметом дослідження є сполучникові ППВ з СС із компресією та кількісною рівнокомпонентністю сучасної французької художньої прози.

Матеріалом статті стали 10 прикладів ППВ із СС французької художньої прози ХХ століття.

У поліпредикативних структурах сполучники функціонують як «синтаксичні оператори, що сприяють створенню нової синтаксичної одиниці на основі двох висловлень, які вступають у відношення» [23, с. 203]. У сполучникових ППВ з СС та синонімічних підрядних частинах ППВ актуалізується поліфункціональний синтаксичний оператор *que*, що, на думку Ф. Гаде, має «розмитий семантизм» [14, с. 126] та «основними спеціалізаціями якого є вживання як відносного і питального займенників та як сполучника» [15, с. 225].

У сучасній лінгвістиці існує багато поглядів на функцію *que* у ППВ. Синтаксичний оператор *que* визначається мовознавцями як «контекстуальний елемент, що безпосередньо не стосується дієслова» [2, с. 64] або ж «належить самій формі *subjonctif* та не є сполучником» у суб'юнктивних ППВ [10, с. 681]. Ф. Маспла вважає, що «у випадку з висловленнями, що вводяться синтаксичним оператором *que*, останній забезпечує їм тетичну базу, схожу з базою, яку забезпечують займенники *le, la, les*, коли вони функціонують як артикли» [21, с. 158].

Залежність матричного висловлення від підрядного, що вводиться синтаксичним елементом *que*, Г. Гутенгейм називає «інверсивним підпорядкуванням», оскільки в смисловому плані дія, що описується в матричному висловленні, обумовлюється дією підрядного висловлення. Саме тому у ППВ з СС видається можливою відсутність *que* – засобу внутрішнього зв'язку предикативних частин, що не передає змісту смислових відношень. Таку неактуалізацію *que* Г. Гутенгейм розглядає як «стилістичний варіант» [17, с. 338] реалізації синонімічної структури. Г. Антуан зазначає, що *que* у складних висловленнях з СС – це «лише скріпа, факультативний елемент, який заповнює синтаксичний хіатус» [6, с. 372]. Такий синтаксичний оператор *que*, що деякі лінгвісти називають «експлетивним» [18, с. 408], не є необхідним структурним елементом для встановлення зв'язків між предикативними частинами складного висловлення. «Актуалізаційна частка *que*, заповнюючи паузу, матеріалізує її частково (на письмі *que* передуює кома) або повністю (кома відсутня)» [6, с. 407–408]. У ролі субститути синтаксичного хіатуса *que* сигналізує не тільки граматичний зв'язок між двома частинами поліпредикативної структури, але й їхню самостійність, саме тому, на думку Г. Антуана, такі ППВ можливо представити у вигляді безсполучникових конструкцій [там само], наприклад: (1) *Le lui eût-on insinué qu'il eût souri comme d'une facétie* [12, с. 191] = *Le lui eût-on insinué il eût souri comme d'une facétie*.

Уважаємо неправомірним визначення оператора *que* як синтаксичного хіатусу в аналізованому типі ППВ, оскільки обидві преференціальні опції становлять ко(н)текстуально адекватні трансформи з умовним семантичним значенням різних стрижневих структур. У безсполучниковому ППВ СС реалізується на рівні підрядного висловлення з монопредикативною первинною пропозицією: *Si on le lui eût insinué*; стрижнева структура сполучникового ППВ являє собою поліпредикативну пропозицію: *Si on le lui eût insinué il eût souri comme d'une facétie*. Отже, дві досліджувані мовленнєві інновації належать до різних функціонально-семантичних макрополів і, таким чином, не можуть бути синтаксично еквівалентними. Приналежність різним польовим структурам зумовлює їхню різницю в семантичному плані: у сполучниковому ППВ як центральна актуалізується умовна сема, а як периферійна – наслідкова сема, на яку нашаровується

семантичний нюанс упевненості, що виражається сполучником *que*; у безсполучниковому висловленні актуалізуються умовна (центральна) та наслідкова (периферійна) семи.

У дослідженні виділяємо три типи конструкцій з *que* з СС:

а) структури з кондиціоналом з СС на рівні ППВ: матричне висловлення [20, с. 9] + *que* + підрядне висловлення (див. приклад 1);

б) поліпредикативні структури з СС на рівні підрядного висловлення, де *que* використовується як субститут багатьох субординативних сполучників, виконуючи подвійну функцію у підрядній частині: «зв'язувального елемента, який поєднує позначення субординації і вказівника функції всередині підрядного висловлення» [25, с. 475], наприклад:

(2) *Que je bénisse aujourd'hui ce malheureux petit mort, à quoi ça pourrait bien vous servir?* [8, с. 194] = *Si je benissais aujourd'hui...*

в) ППВ з лексичною синонімією на рівні підрядного висловлення, де *que* становить ко(н)текстуальний синонім інших сполучників підрядності без зміни синтаксичної структури висловлення:

(3) *Mais qu'il dorme ou qu'il veille Ève ne cessait de murmurer une belle histoire à son oreille* [26, с. 4] (*bien que, quoique = que*).

Семантико-синтаксична валентність предиката обумовлює виконання висловленням з *que* функції підмета, прямого та обставинного додатків [22, с. 159]. У першому випадку відбувається синтагматизація [21, с. 119] підрядного висловлення. Функціональні особливості *que* тісно пов'язані із процесами реконструкції ППВ з СС: ППВ з підрядними висловленнями з *que* у функції обставинного додатка становлять кількісно рівнокомпонентні преференціальні опції; поліпредикативні конструкції з підрядною частиною-підметом – компресовані ППВ з СС, побудови з підрядною частиною-прямим додатком – розширені або кількісно рівнокомпонентні адекватні структури.

Аналіз прикладів сполучникових ППВ з СС сучасної французької художньої прози дозволив виділити такі типи звужених та кількісно рівнокомпонентних структур з СС на рівні підрядного або цілого висловлень:

1) ППВ з СС із синтаксичним оператором *que*:

а) звужені на рівні висловлення поліпредикативні структури із семантичними умовно-наслідковим, причинно-наслідковим та концесивно-умовно-наслідковим значеннями; б) кількісно рівнокомпонентні підрядні висловлення з умовним семантичним значенням; в) кількісно рівнокомпонентні поліпредикативні конструкції з експлікативним семантичним значенням;

2) кількісно рівнокомпонентні інверсивні умовні підрядні висловлення із синтаксичним оператором *si*.

У ППВ з *que* з імплікацією конектору умовності *si*, що характеризуються різними ступенями реалізації гіпотези, які визначаються темпоральним планом висловлення (актуалізація предикатів в індикативі у матричному висловленні вказує на більшу ймовірність здійснення подій, описаних у ко(н)тексті, відповідно, кондиціонал теперішнього часу позначає меншу ймовірність реалізації гіпотези, а кондиціонал минулого часу – вказівник нереалізації гіпотези у минулому (нульова ймовірність)), сема умовності є центральною, а наслідкова сема та сема поступки – периферійними.

(4) *Qu'il pleuve sur la fête, en raison de sa date, n'est pas exceptionnel* [7, с. 199].

Компресоване ППВ (4) з умовно-наслідковим семантичним значенням та з високим ступенем ймовірності реалізації гіпотези становить мовленнєву інновацію з СС на рівні висловлення, оскільки стрижнева структура таких однобазових трансформів будується за моделлю $Si + S + P + S + P + CP$ (де *S* – субстантив / номінальна синтагма, *P* – предикат / вербальна синтагма, *CP* – предикативний додаток): *s'il pleut sur la fête, en raison de sa date, ce n'est pas exceptionnel*. Шляхом «альтернативного» (термін Л. В. Щерби [5, с. 275]) лінгвістичного експерименту (мовної гри адресата), що полягає «у штучній заміні слова або фрази тексту, що аналізується, синонімічним словом або фразою» [4, с. 30–31], визначимо ступінь ко(н)текстуальної пертинентності стрижневої й актуалізованої структур. Вибір автором суб'юнктивної конструкції-підмета пояснюється, по-

перше, синтаксичною складністю первинної поліпредикативної пропозиції з узагальнювальним інтрафрастично надлишковим ад'єктивним компонентом-підметом матричного висловлення *ce = s'il pleut sur la fête, en raison de sa date*; по-друге, у претексті письменник актуалізує надскладне умовне ППВ з конектором *si*, отже, комунікативний намір створення евфонічного, когерентного дискурсивного відрізка спричиняє реалізацію досліджуваного ППВ:

Mais si le docteur Lancelot se présente aussi en morticole du Moyen Âge à bec antipesteux (en cas d'urgence on ira droit à lui), la plupart des danseurs préférant qu'à leur sujet on se pose des questions, changent chaque fois de travesti, surtout les jeunes et l'on sait qu'en détachant des loups, plus tard (...)

Qu'il pleuve sur la fête, en raison de sa date, n'est pas exceptionnel (S'il pleut sur la fête, en raison de sa date, ce n'est pas exceptionnel).

(5) *N'eût-il rien soupçonné, qu'une bonne âme l'eût bientôt mis au fait* [19, с. 76].

У наведеному прикладі двобазового трансформу-обставинного додатка з концесивно-умовним семантичним значенням спостерігається СС на рівні ППВ з нереалізованою в минулому гіпотезою. У концесивно-умовних підрядних частинах ППВ, що актуалізуються у вигляді інверсивних мовленнєвих інновацій, присутня периферійна сема питальності, що передає сумнів із приводу тих чи тих фактів або подій реального світу. Матричне висловлення становить своєрідну відповідь на ймовірне питання. Отже, зворотно реконструйовані стрижнева структура (*Même s'il n'eût rien soupçonné qu'une bonne âme l'eût bientôt mis au fait*) та структура, що наближається (*Il n'eût rien soupçonné qu'une bonne âme l'eût bientôt mis au fait*), видаються ко(н)текстуально непертинентними. До того ж у претексті вже міститься концесивно-умовно-наслідкове ППВ з *même si* та ППВ з адвербіальним елементом *si*, що пояснює бажання автора структурно та лексично урізноманітнити розповідь:

Même si l'union ne laissait pas un souvenir très précis, il était une tendresse, un élan qu'ils avaient partagés (...) De ce jour Enwin fit partie de sa vie, *si* étroitement qu'il semblait incroyable qu'il eût autrefois vécu sans elle. Korwal remarqua le changement. *N'eût-il rien soupçonné (Même s'il n'eût rien soupçonné, Il n'eût rien soupçonné), qu'une bonne âme l'eût bientôt mis au fait.*

(6) *Qu'il eût autant besoin d'elle la touchait, bien sûr* [11, с. 45].

Поданий приклад із причинно-наслідковим семантичним значенням є однобазовою синонімічною структурою з ініціальним суб'юнктивним підрядним висловленням-підметом ППВ із середнім ступенем реалізації гіпотези. Первинна пропозиція *puisque'il avait tant besoin d'elle, cela / ça la touchait bien sûr* містить узагальнювальний вказівний прикметник *cela / ça = puisque'il avait tant besoin d'elle*, що є синтаксично та семантично надлишковим у контактному ко(н)тексті.

У кількісно рівнокомпонентних синонімічних структурах гіпотетичні підрядне і матричне висловлення перебувають у співпідрядних відношеннях:

(7) *Que les traîneaux glissent alors dans la trace du troupeau, les attelages peineront moins* [13, с. 155].

У ППВ (7) спостерігається СС на рівні ініціального підрядного висловлення-однобазового трансформу з умовним семантичним значенням, що експлікується у контактному ко(н)тексті, завдяки якому зворотно реконструюється його стрижнева структура: *si les traîneaux glissent alors dans la trace du troupeau...*. Темпоральний план та ступінь імовірності реалізації гіпотези аналізованої структури-обставинного додатка обумовлені матричною частиною (*peineront*). Неадекватність первинної структури пояснюється бажанням автора передати високий рівень упевненості у висловленому, що виражається в актуалізації конструкції із центральною умовною і з периферійною наслідковою семами та часів індикатива у матричному висловленні.

Серед кількісно рівнокомпонентних ППВ з СС із семантичним умовно-наслідковим значенням у сучасній французькій художній прозі зустрічаються поодинокі нетипові аграматизовані конструкції-елементи авторської мовної гри, що актуалізуються автором з метою ускладнити інтерпретацію адресатом дискурсивного фрагмента. Аграматизовані безсполучникові та сполучникові (із синтаксичним оператором *que*) поліпредикативні структури становлять одну з особливостей ідіостилю Ж. Бернаноса:

(8) *Que l'un de nous fût sorti à ce moment-là, devait dire encore le même Noël, nous le suivions tous* [8, с. 184].

Темпоральні плани підрядної і матричної частин наведеного умовно-наслідкового ППВ із СС не збігаються, оскільки в підрядній частині актуалізується плюсквамперфект суб'юнктива, тоді як у матричному висловленні та у фінальній безсполучниковій частині ППВ спостерігається актуалізація імперфекта індикатива, що аграматизує досліджувану структуру:

Que l'un de nous fût sorti à ce moment-là, devait dire encore le même Noël, nous le suivions tous = Que l'un de nous fût sorti à ce moment-là, aurait dû (eût dû) dire encore le même Noël, nous l'aurions tous suivi (eussions tous suivi).

Первина пропозиція підрядного синонімічного кількісно рівнокомпонентного висловлення-однобазового трансформу із гіпотезою, що не реалізувалася у минулому, має такий вигляд: *Si l'un de nous fût sorti* (друга форма кондиціоналу) *à ce moment-là*. Непертинентність конструкції із кондиціоналом пояснюється комунікативною інтенцією автора актуалізувати периферійну наслідкову сему. Імовірно, саме через цей факт Ж. Бернанос аграматизує аналізоване ППВ, уживаючи часи індикатива у матричній та фінальній частинах висловлення.

В експлікативних кількісно рівнокомпонентних структурах із СС на рівні ППВ синтаксичний оператор *que* слугує для того, щоб «перервати значущість істини висловлення, яке він уводить, та зробити його залежним від вербального або сполучникового компонента, які передують» [21, с. 119]:

(9) *Ils aiment les êtres qu'ils disent* [22, с. 12].

Синонімічне ППВ (9) становить однобазовий трансформ первинної структури *Ils disent qu'ils aiment les êtres* з експлікативним семантичним значенням. Актуалізація кількісно рівнокомпонентної конструкції з СС обумовлена комунікативним наміром автора передати свою невпевненість із приводу істинності інформації, поданої у матричній частині, що пояснює пертинентність семантично нюансованого ППВ.

Кількісну рівнокомпонентність виявлено також в інверсивних ППВ з СС із синтаксичним оператором *si*, який експлікує семантику підрядної предикації (умовне семантичне значення) у структурі підрядного висловлення, надаючи ППВ семантичної однозначності:

(10) *Car, si allusion il y avait, comment expliquer qu'Yseut se fût trouvée au fait du plat auvergnat qui attendait Robinet après minuit?* [25, с. 57].

У прикладі (10) актуалізується інверсивне умовне підрядне висловлення, що становить однобазовий трансформ стрижневої структури *s'il y avait (une) allusion* із постпозитивним номінальним компонентом-COD екзистенційної конструкції (*il y avait*). У мовленнєвій інновації препозиція COD спричинена бажанням автора зацентувати увагу саме на стані, вираженому екзистенційним зворотом, але не на факті дійсності, що маркується препозитивною номінальною лексеєю (*allusion*). У такому разі письменник використовує елементи авторської мовної гри, «пропонуючи» читачеві інтерпретувати повідомлення, спираючись на свою інтуїцію.

Отже, синонімічні підрядні висловлення та сполучникові ППВ з СС становлять феноменологічно реконструйовані у мові моно- або поліпредикативні пропозиції з умовним та концесивно-умовним семантичним значенням із різними ступенями ймовірності реалізації гіпотези, що актуалізуються у вигляді граматизованих та аграматизованих мовленнєвих інновацій згідно з певною комунікативною інтенцією мовця. Лінгвістичний експеримент допомагає визначити ступень ко(н)текстуальної пертинентності кожного складника функціонально-семантичного макрополя синтаксичної синонімії та розпізнати стратегії авторської мовної гри.

Перспективним є вивчення інтерфрастичної синонімії в різних типах сучасного французького дискурсу та аналіз засобів формування синонімічних конструкцій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Мегентесов С. А. Язык как объект исследования в свете синхронно-диахронной парадигмы / С. А. Мегентесов // Философия языка: в границах и вне границ. – Харьков : Око, 1993. – Т. 1. – С. 73–82.

2. Мурадханова Т. И. К вопросу модальных значений в форме «Il eût fait» (вторая форма conditionnel) / Т. И. Мурадханова, А. К. Казбеков, А. Д. Рашидова // Известия ДГПУ / Дагестанский государственный педагогический университет. – 2015. – № 3. – С. 62–65.
3. Норман Б. Ю. Диффузный характер языковых знаков, динамичность синтаксической структуры и речевая свобода носителя языка / Б. Ю. Норман // Дискурс, социум, креативность / отв. ред. М. Ю. Олешков. – Нижний Тагил : Нижнетагил. госуд. соц.-пед. акад., 2012. – С. 42–56.
4. Пешковский А. М. Принципы и приемы стилистического анализа и оценки художественной прозы / А. М. Пешковский. – Москва : Ars Poetica, 1927. – 68 с.
5. Щерба Л. В. Языковая система и речевая деятельность / Л. В. Щерба. – Москва : Едиториал УРСС, 2004. – 432 с.
6. Antoine G. La coordination en français / G. Antoine. – Paris : Éd. d'Artrey, 1959. – Т. 1. – 700 p.
7. Bazin H. L'église verte / H. Bazin. – Paris : Éditions du Seuil, 1981. – 256 p.
8. Bernanos G. Monsieur Ouine / G. Bernanos. – Paris : Plon, 1993. – 290 p.
9. Boone A. Dictionnaire terminologique de la systématique du langage / A. Boone, A. Joly. – Paris : Harmattan, 1986. – 443 p.
10. Brunot F. La pensée et la langue / F. Brunot. – Paris : Masson, 1979. – 908 p.
11. Chapsal M. Suzanne et la province / M. Chapsal. – Paris : Librairie Arthème Fayard, 1993. – 372 p.
12. Faure L. Le malheur fou / L. Faure. – Paris : René Julliard, 1970. – 350 p.
13. Frison-Roche. La dernière migration / Frison-Roche. – Paris : B. Arthaud, 1975. – 328 p.
14. Gadet F. Le français ordinaire / F. Gadet. – Paris : Armand Colin, 1997. – 192 p.
15. Georin R. Difficultés et finesses de notre langue / R. Georin. – Paris : Éditions A. Bonne, 1957. – 337 p.
16. Gineste M.-D. De la phrase à la proposition sémantique: un point de vue de la psychologie cognitive du langage / M.-D. Gineste // L'information grammaticale. – Paris : Peeters, 2003. – No.°98. – P. 48–51.
17. Gougenheim G. Prépositions et conjonctions de subordination en français / G. Gougenheim // Bulletin de Société de Linguistique de Paris. – 1961. – Т. 56. – 433 p.
18. Le Goffic P. Grammaire de la phrase française / P. Le Goffic. – Paris : Hachette, 1993. – 592 p.
19. Léourier Ch. La loi du monde / Ch. Léourier. – Paris : Éditions «J'ai lu», 1990. – 222 p.
20. Marsac F. Les constructions infinitives régies par un verbe de perception / F. Marsac // Thèse pour le doctorat en sciences du langage. – Strasbourg : Université Marc Bloch, 2006. – 191 p.
21. Martin R. Pour Une Logique du sens / R. Martin. – Paris : PUF, 1983. – 268 p.
22. Masplà F. F. L'incidence guillaumienne: puissance explicatrice, insuffisances, dépassements / F. F. Masplà // La Lingüística francesa. Situación y perspectivas a finales del siglo XX. – Zaragoza, 1994. – P. 150–163.
23. Mauriac F. Mystère Frontenac / F. Mauriac. – Paris : Bernard Grasset, 1984. – 191 p.
24. Mellet S. Éléments pour une étude de la synonymie syntaxique : l'exemple des conjonctions de cause / S. Mellet // Les problèmes de la synonymie en latin. Colloque du centre Alfred Ernout. Université de Paris (IV, 3 et 4 Juin, 1992). – Paris : Presses de l'Université de Paris-Sorbonne, 1992. – P. 203–222.
25. Riegel M. Grammaire méthodique du français / M. Riegel, J.-C. Pellat, R. Rioul. – Paris : Puf, 2007. – 646 p.
26. Tournier M. Le coq de bruyère / M. Tournier. – Paris : Éditions Gallimard, 1978. – 348 p.

REFERENCES

1. Megentesov S. A. (1993) Jazyk kak obekt issledovanija v svete sinhronno-diahronnoj paradigmy [Language as an object of research in the light of a synchronous-diachronic paradigm]. *Filosofija jazyka: v granicah i vne granic*. Har'kov : Oko. Vol. 1, pp. 73-82.
2. Muradhanova T. I., Kazbekov A. K., Rashidova A. D. (2015) K voprosu modal'nyh znachenij v forme «Il eût fait» (vtoraja forma conditionnel) [To the question of modal values in the form "Il eût fait" (second form of conditionnel)]. *Izvestija DGPU. Dagestanskij gosudarstvennyj pedagogicheskij universitet*, No. 3. pp.62-65.
3. Norman B. Ju. (2012) Diffuznyj harakter jazykovykh znakov, dinamichnost' sintaksicheskoy struktury i rechevaja svoboda nositelja jazyka [Diffuse character of linguistic signs, dynamism of syntactic structure and speech freedom of the native speaker]. *Diskurs, socium, kreativnost'*. Nizhnij Tagil : Nizhnetagil. gosud. soc.-ped. akad., pp.42-56.
4. Peshkovskij A. M. (2004) Principy i priemy stilisticheskogo analiza i ocnki hudozhestvennoj prozy [Principles and methods of stylistic analysis and evaluation of artistic prose]. *Moskva : Ars Poetica*. (in Russian)
5. Shherba L. V. (2004) Jazykovaja sistema i rechevaja dejatel'nost' [Language system and speech activity]. *Moskva : Editorial URSS*. (in Russian)
6. Antoine G. (1959) *La coordination en français*. Paris : Éd. d'Artrey, vol. 1.
7. Bazin H. (1981) *L'église verte*. Paris : Éditions du Seuil.

8. Bernanos G. (1993) *Monsieur Ouine*. Paris : Plon.
9. Boone A., Joly A. (1986) *Dictionnaire terminologique de la systématique du langage* Paris : Harmattan.
10. Brunot F. (1979) *La pensée et la langue*. Paris : Masson.
11. Chapsal M. (1993) *Suzanne et la province*. Paris : Librairie Arthème Fayard.
12. Faure L. (1970) *Le malheur fou*. Paris : René Julliard.
13. Frison Roche (1975) *La dernière migration*. Paris : B. Arthaud.
14. Gadet F. (1997) *Le français ordinaire*. Paris : Armand Colin.
15. Georquin R. (1957) *Difficultés et finesses de notre langue*. Paris : Éditions A. Bonne.
16. Gineste M.-D. (2003) *De la phrase à la proposition sémantique: un point de vue de la psychologie cognitive du langage. L'information grammaticale*. Paris : Peeters, No.°98, pp. 48-51.
17. Gougenheim G. (1961) *Prépositions et conjonctions de subordination en français* Bulletin de Société de Linguistique de Paris. vol. 56.
18. Le Goffic P. (1993) *Grammaire de la phrase française*. Paris : Hachette.
19. Léourier Ch. (1990) *La loi du monde*. Paris : Éditions «J'ai lu».
20. Marsac F. (2006) *Les constructions infinitives régies par un verbe de perception* Thèse pour le doctorat en sciences du langage. Strasbourg : Université Marc Bloch.
21. Martin R. (1983) *Pour Une Logique du sens*. Paris : PUF.
22. Masplà F. F. (1994) *L'incidence guillaumienne: puissance explicatrice, insuffisances, dépassements*. La Lingüística francesa. Situación y perspectivas a finales del siglo XX. Zaragoza, pp. 150-163.
23. Mauriac, F. (1984) *Mystère Frontenac*. Paris : Bernard Grasset.
24. Mellet S. (1992) *Éléments pour une étude de la synonymie syntaxique : l'exemple des conjonctions de cause. Les problèmes de la synonymie en latin*. Colloque du centre Alfred Ernout. Université de Paris (IV, 3 et 4 Juin, 1992). Paris : Presses de l'Université de Paris-Sorbonne, pp. 203-222.
25. Riegel M., Pellat J.-C., Rioul R. (2007) *Grammaire méthodique du français* iegel. Paris : Puf.
26. Tournier M. (1978) *Le coq de bruyère*. Paris : Éditions Gallimard.

ANASTASIIA LEPETIUKHA

**CONJUNCTIVE POLYPREDICATIVE UTTERANCES WITH COMPRESSION
AND QUANTITATIVE EQUACOMPONENTALITY AS DISCOURSE INNOVATIONS
WITH SYNTACTICAL SYNONYMY (ON THE MATERIAL OF FRENCH FICTION
OF XX TH CENTURY)**

This paper is dedicated to the studies of synonymic subordinate and conjunctive polypredicative utterances with syntactical synonymy which are formed in the system (language) by the way of phenomenological reconstruction of the existence and of its structures and categories in the mental kinetism on the space of operative time of causation of speech act. The author's goal is the establishment of typology and the analysis of conjunctive polypredicative structures with compression and quantitative equacomponentality in the level of subordinate or polypredicative utterances actualized in form of grammaticated and typical and atypical agrammaticated preferential options-discourse innovations according to the author's communicative intention; and the determination of the degree of pertinence of pivotal (primary) structure and other components of functional-semantic macrofield of syntactical synonymy. The used method of inverse reconstruction (discourse → language) allows to represent the virtual transformation of syntactical synonyms and to identify the pivotal structure. The procedures of alternative linguistic experiment (language game of addressee) are used to perceive the communicational strategy of writer.

They distinguish the conjunctive polypredicative utterances with syntactical operator *que*, such as: a) compressed structures in the level of polypredicative utterance; b) quantitatively equacomponental subordinate utterance with conditional semantic value; c) quantitatively equacomponental polypredicative constructions with explicative semantic value; d) quantitatively equacomponental inverse conditional subordinate utterance with syntactical operator *si*.

As the result they establish that the synonymic subordinate and conjunctive polypredicative utterances with syntactical synonymy are the one- and two based transformants of conditional and conditionally-concessive mono- and polypredicative propositions with different degrees of probability of realization of hypothesis.

The alternative linguistic experiment allows to determine the degree of co(n)textual pertinence of each component of functional-semantic macrofield of syntactical synonymy and to perceive the strategies of author's linguistic game.

Key words: *discourse innovation, pertinence, preferential option, syntactical synonymy, conjunctive polypredicative utterance, pivotal structure.*

Одержано 29.06.2017 р.